

یادداشت

ما و روسیه

حسین علایی

تحلیلگر مسائل سیاسی

در این روزها موضوع تمدید انعقاد قرارداد بیست ساله ایران با روسیه در دستور کار سفر قریب الوقوع رئیس جمهوری اسلامی ایران است. آنجا که در طول تاریخ روابط ایران و روسیه دچار فراز و نشیب‌های فراوانی بوده است، خوبست دست اندر کاران کشور قبل از تمدید و انعقاد این قرارداد به سوابق تاریخی و رفتار روسیه با ایران توجه کنند و اقدامات خود را به گونه‌ای تنظیم کنند تا با توجه به منافع ملی ایران، هر دو کشور از آن سود ببرند. طبیعی است که روابط دوستانه و همکاری ایران و روسیه به دلیل همسایگی دو کشور و فاصله آنها از آمریکا به نفع طرفین است ولی باید در انعقاد قرارداد با آن کشور به واقعیت های زیر توجه کرد: روسیه تاکنون هیچگاه ایران را متحد استراتژیک خود تلقی نکرده است. روسیه همیشه از برگ ایران در حل مسائل خود با آمریکا استفاده کرده است. روسیه در حوزه نفت و گاز رقیب ایران است و موافق انتقال گاز ایران به اروپا نیست زیرا آنجا را بازار خود می داند. روسیه در شورای امنیت سازمان ملل همواره علیه برنامه هسته‌ای ایران رأی داده و در زمان ریاست جمهوری آقای احمدی نژاد که بیشترین قطعنامه‌ها علیه ایران صادر شد، برخی از آنها را دولت روسیه پیشنهاد داده است. روسیه موافق داشتن چرخه غنی سازی در ایران نیست و گسترش دانش هسته‌ای در ایران را به نفع خود نمی داند. شوروی در جریان جنگ تحمیلی، مهم ترین حامی صدام حسین بود و بیشترین تسلیحات از جمله موشک‌های زمین به زمین و انواع هواپیماهای میگ را در اختیار ارتش یعنی قرار داد. شوروی در زمان جنگ تحمیلی، تعدادی از نفتکش‌های کویتنی را به منظور حمایت از عراق تحت پرچم خود قرار داد و از آنها با کشتی‌های جنگی خود در خلیج فارس محافظت می کرد. روسیه علاقمند است تا ایران از نظر نظامی وابسته به آن کشور باشد. اکثر قراردادهایی که تاکنون با آن کشور منعقد گردیده و بیشتر منجر به خرید تسلیحات و تجهیزات نظامی برای ایران شده است، دارای هزینه نگهداری بالایی جهت نگهداری جنگ افزارها و تسلیحات روسی است و این قراردادها در آمد مستمری را برای روس‌ها ایجاد کرده است. روسیه روابط نزدیکی با اسرائیل دارد و روس تبارها نقش مهمی در دولت اسرائیل دارند و آنها همواره در چتر حمایتی روسیه قرار داشته‌اند. از سوی دیگر روسیه با سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران در باره اسرائیل مخالف است و برای امنیت و بقای اسرائیل تلاش می کند. روسیه در جریان بحران قره باغ، ایران را در مذاکراتی که حتی ترکیه در آنها شرکت داشت به بازی نگرفت. روسیه به کشورهایی که دارای روابط خوب با آمریکا هستند مثل ترکیه و هند موشک‌های ضد هوایی S-۴۰۰ را گفاز کرده است ولی تاکنون با ایران در این سطح روابط نظامی نداشته است. سامانه‌های پدافند هوایی روسیه در سوره همواره تماشایی حملات هوایی اسرائیل به پایگاه‌های گرومهای هوادار ایران در سوریه بوده‌اند و روسیه حتی هیچگونه فشار سیاسی برای جلوگیری از حملات اسرائیل به مواضع طرفداران ایران در سوریه وارد نکرده است. همچنین روسیه نظاره گر حملات اسرائیل به کشتی‌های حامل نفت ایران به سوریه بوده است و از خود هیچ واکنشی نشان ن داده است. روسیه در برابر الحاق سرزمین های جولان سوریه به اسرائیل هیچگونه واکنش موثری انجام نداده است. پوتین علاوه بر آنکه به اکثر وزرای ایرانی در سفر به روسیه ملاقات نمی دهد، حتی به رئیس مجلس شورای اسلامی که چندی قبل می خواست پیام رهبری را به وی تقدیم کند به بهانه کرونا وقت دیدار نداد. روسیه دارای یک حکومت غیردموکراتیک است که مردم آن کشور نمی توانند فرد دیگری را به جای پوتین به ریاست جمهوری برگزینند و او هم از روسای جمهور مادام العمر دنیا است. در هر صورت در انعقاد قرارداد با روسیه بهتر است به نکات فوق توجه شود. باید مراقب بود تا توافق های جدید منجر به افزایش روابط تجاری دو کشور شود و بیشتر از آنکه مشکلات دراز مدت روسیه را حل کند به نفع طرفین باشد. از طرفی تعادل در سیاست خارجی ایجاب می کند که نیابتیستی به برنامه و ظرفیت شیطان بزرگ برای کنترل روسیه و چین بی توجه بود. بنابراین بهتر است همچنان از سوی جمهوری اسلامی ایران، سیاست خارجی «نه شرقی و نه غربی» دنبال شود تا برداشت جامعه از سیاست خارجی کشور «فقط شرقی نه غربی» نباشد. شرقی که از خراب بودن رابطه ایران با غرب سودهای سرشار می برد.

در پیچه

الهام علی اف:

روابط دوستانه و مشارکتی با ایران توسعه یافته است

رئیس جمهور آذربایجان در سخنرانی اش به مناسبت سال نوی میلادی به گسترش روابط دوستانه با ایران اشاره کرد. در بخشی از متن سخنرانی الهام علی اف به مناسبت سال نوی میلادی، آمده است: روابط دوستانه و مشارکتی طی تماس‌های مختلف و تبادل نظر با دیگر همسایگان، ایران و گرجستان، توسعه بیشتری یافته است. در حال حاضر، بستری برای همکاری‌های چندجانبه در حال شکل گیری در منطقه می باشد و این به نفع ماست. وزارت امور خارجه جمهوری آذربایجان نیز در بیانیه‌ای که در باره دستاوردهای دیپلماتیک این کشور در سال ۲۰۲۱ منتشر شد، آورده است: برای جمهوری آذربایجان، حفظ روابط دوستانه با هر یک از همسایگان و توسعه آنها بر اساس منافع متقابل، اولویت سیاست خارجی باقی مانده است. در طول سال، تماس‌های بلندپایه با ترکیه، روسیه، ایران، گرجستان، قزاقستان و ترکمنستان ادامه یافت و محتوای روابط در بسیاری از موارد با پروژه‌های همکاری ویژه غنی تر شد. در سال ۲۰۲۱ تلاش شده است روابط دوستانه و حسن همجواری با جمهوری اسلامی ایران در سطح بالا حفظ شود. علاوه بر این، جیحوں بایرامف، رئیس جمهوری آذربایجان دوشنبه گذشته در کنفرانس خبری بیان کرد: بر کرسی پوشیده نیست که چندی پیش تنش‌ها و سوء تفاهم‌هایی میان دو کشور (ایران-آذربایجان) وجود داشته است اما همگی رفع شده‌اند. سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت خارجه کشورمان نیز اخیرا در کنفرانس خبری اش درباره وضع فعلی روابط ایران و جمهوری آذربایجان اظهار داشته: «فکر می کنم روابط دو کشور از سوء تفاهم‌های رسانه‌ای عبور کرده است و یکی از موضوعات مهم مورد گفت‌وگو بین مقامات دو کشور تلاش برای رفع نگرانی‌های دو طرف بوده است. ما همواره مواضع‌مان را در مورد امنیت ملی کشورمان و همچنین نقش مخرب رژیم صهیونیستی به صورت شفاف اعلام کرده‌ایم و دوستان‌مان نیز این سخن را شنیده‌اند و اطمینان‌های لازم را در این زمینه داده‌اند.»

❖ نیاید در مقابل پدیده «کودک همسری» سکوت کرد

❖ دولت دوازدهم در حوزه زنان با برنامه تربود

❖ پست‌هایی که در اختیار زنان بود در اختیار مردان قرار می گیرد

گسترش کودک همسری به دلیل فقر در جامعه

❖ نیاز در مقابل پدیده «کودک همسری» سکوت کرد

❖ طرح صیانت روی اشتغال زنان تأثیر منفی می گذارد

❖ در طرح جوان سازی جمعیت دغدغه زنان نادیده گرفته شده است

جامعه باشد. واقعیت این است که در چنین طرح‌هایی به سبک زندگی زنان توجه نشده و انگار زنان را نمی بینند. تفاوت‌های سبک زندگی بین مردان و زنان در این طرح مورد توجه قرار نگرفته است. همه چیز که با فضا به نتیجه نمی رسد و بسیاری از مسائل نیازمند فرهنگ سازی و تشویق است. در این زمینه معاونت زنان ریاست جمهوری رویکرد مشخصی در پیش نگرفته و حتی به عنوان مجری این طرح نیز انتخاب شده است. مشخص نیست معاونت زنان چگونه می خواهد این طرح را اجرا کند و چه هدفی را در این زمینه دنبال خواهد کرد. یکی از دغدغه‌های اصلی زنان جامعه موضوع مدیریت و حضور آنان در سطح تصمیم گیری کلان جامعه است. دولت در این زمینه چه رویکردی را دنبال می کند؟ موضوع نگران کننده این است که در سکوت معاونت زنان ریاست جمهوری همه پست‌هایی که در گذشته در اختیار زنان قرار داشته در شرایط کنونی در اختیار مردان قرار می گیرد و معاونت زنان نیز هیچ واکنشی نسبت به این موضوع نشان نمی دهد. در گذشته در هیات دولت سه زن حضور داشتند اما امروز تنها یک زن حضور دارد. در چشم انداز ششم توسعه سهم ۳۰ درصدی در شرایط کنونی میزان بیکاری زنان دو برابر مردان است. در طول این در حالی است که در عمل چنین اتفاقی رخ نداده و پست‌هایی که در گذشته در اختیار زنان قرار داشته نیز در حال واگذاری به مردان است. همه این اتفاقات منجر به سکوت معاونت زنان رخ می دهد. البته مخاطب من تنها معاونت زنان ریاست جمهوری نیست و بلکه روی سختم با دولت آقای رئیسی است که نسبت به مسائل زنان حساسیت در حد انتظار را ندارد. این وضعیت یزیده زنان جامعه نیست. این نوع خواش‌ها در گذشته مورد استفاده قرار گرفته و نتیجه نداده و به همین دلیل امروز دوباره به چارچوب گفتمان انقلاب بازگشته است. انقلابی بودن تنها به حرف زدن نیست که عده‌ای بنویسند که ما به دنبال تشکیل دولت انقلابی و مردمی هستیم و بلکه باید در عمل این موضوع برای مردم اثبات شود. استقلال، آزادی و عدالت در همه ابعاد زندگی از جمله مهم ترین شعارهایی است که در انقلاب اسلامی سال ۵۷ مطرح شده است. سؤال این است که چه عدالتی درباره زنان صورت گرفته است؟ چرا امروز رویکردهایی در مدیریت زنان در دستور کار قرار گرفته که برخلاف عدالت جنسیتی و مطالبه زنان جامعه است؟ در گذشته عنوان می شد زنان دارای تحصیلات نیستند. این در حالی است که در شرایط کنونی نزدیک به ۹۰ درصد زنان جامعه باسواد هستند و ۶۰ درصد فارغ التحصیلان دانشگاه‌های کشور را زنان تشکیل می دهند. دولت سیزدهم برنامه رسمی برای زنان اعلام نکرده است. حتی برای زنان سرپرست خانوار نیز این وضعیت حاکم است. برنامه‌هایی که در دولت‌های یازدهم و دوازدهم برای توانمندسازی زنان سرپرست خانوار دنبال می شد امروز با سکوت مواجه شده است. دولت سیزدهم درباره زنان تنها به گفتار درمانی می پردازد و در عمل گامی برای تحقق مطالبات زنان جامعه برنداشته است.

❖ یکی از موضوعات مهمی که

با حساسیت‌های افکار عمومی جامعه

هم‌همراه بود تشویق برخی به کودک

نیمسری بود. به نظر شما ترویج کودک

همسری در جامعه چه پیامدهایی به همراه

خواهد داشت؟

❖ جوان سازی جمعیت یکی از طرح‌هایی است که

دستور کار دولت و مجلس قرار گرفته است. این طرح به چه

میزان به نقش زنان اهمیت داده است؟

❖ جوان سازی جمعیت یکی از جنبه تشویقی نسبت به مادران صورت

نگرفته است. برخی تشویق می‌مانند شرایط شغلی و ایجاد مهد کودک

وجود دارد اما کافی نیست و نمی تواند پاسخگوی نیازهای مادران

در ابتدا که این موضوع مطرح شد خانم خزعلی به عنوان معاون

زنان ریاست جمهوری عنوان کردند با این موضوع مخالف هستند.

این در حالی است که در عمل شاهد آوج گیری این موضوع در جامعه

هستیم و برخی به صورت علنی خانواده‌ها را به کودک همسری

تشویق می کنند. بر اساس آمارهایی که منتشر شده میزان کودک

همسری در سال ۱۳۹۹ و بهار ۱۴۰۰ در مناطق مختلف کشور

شماره نمی شود.

طرح صیانت از

حقوق کاربران

در فضای مجازی

که در مجلس

مطرح شده

به صورت

مستقیم در زندگی

زنان تأثیرگذار

است. اغلب

زنان در فضای

مجازی در زمینه

کار آفرینی و

عرضه تولیدات

خود فعالیت

می کنند و فضای

مجازی برای

کسب و کار و

در آمد آنها نقش

تعیین کننده‌ای

دارد

فرارو

کوروش احمدی مطرح کرد:

احیای برجام

مهم ترین چالش سال ۲۰۲۲

یک تحلیلگر مسائل بین الملل در خصوص مهم ترین اتفاقاتی که در سال ۲۰۲۱ در عرصه منطقه‌ای و بین المللی رخ داد اظهار داشت: فکر می کنم در سطح بین المللی می توان مهم ترین تحولات را بدین شرح مورد بررسی قرار داد: کاهش شدت بیماری کرونا بعد از فراهم شدن امکان واکسیناسیون در سطح گسترده. این تحول به رغم شیوع سویه امیکرون، اجازه داده که تا حدودی امنیت جانی مردم احیا شود، شرایط از نظر فعالیت‌های اقتصادی به وضع عادی قبل از کرونا نزدیک شود و نرخ بیکاری در تقریبا همه کشورها رو به کاهش نهد. برگزاری کاپ ۲۶ در گلاسکو که فرصتی دیگر برای اقدام جمعی کشورها جهت کاستن از گاز کربن در جو بود، اگر چه این نشست با توقیفاتی همراه بود، اما این توقیفات در حدی نبود که بتواند تأثیر عمده‌ای بر مخاطرات عظیم ناشی از گرمایش زمین داشته باشد. اگر چه تغییر روسای جمهور آمریکا با توجه به قدرت اقتصادی و نظامی و دیپلماتیک این کشور همیشه تحول مهمی است، اما این بار تحولات ناشی از خروج ترامپ از کاخ سفید بیش از هر بار دیگر در سطح بین المللی احساس شد. کوروش احمدی گفت: ترامپ طی ۴ سال با سلسله ماجراجویی‌هایی موجب بی ثباتی‌هایی در سطح بین المللی و شکاف بین آمریکا و متحدان سنتی اش شده بود. روی کار آمدن بایدن به معنی بازگشت به سیاست خارجی عادی و همیشگی آمریکا طی دهه‌های اخیر بود. معامله مشهور به «واکس» بین آمریکا و انگلیس و استرالیا تحول دیگری با ابعاد اقتصادی و استراتژیک بود که موجب ناخشنودی شدید فرانسه و شکافی جدی و کم سابقه در کیمپ غرب شد. وی افزود: اختلال در زنجیره عرضه بین المللی در اثر کرونا که موجب توقف یا کاهش ارسال مواد و قطعات بین کشورها و عقب گردی برای روند جهانی شدن شد و به ترم بی سابقه‌ای در آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی دامن زد، این تحولات موجب شده است تا برخی از کشورها به‌طور جدی در مورد منطقه بودن وابستگی تولیدکنندگان به کالاها و مواد که از دیگر کشورها باید وارد شود، فکر کنند. این کارشناس سیاست خارجی در خصوص تحولات منطقه‌ای نیز بیان کرد: غلبه طالبان و اعمال کنترل موثر بر قلمرو افغانستان در اوت گذشته را می توان تحولی مهم با ابعاد عمده‌ا منطقه‌ای دانست که هم‌زمان عاری از تأثیرات جهانی نیز نبود. اهمیت این تحول از دو رنمای تحولات جهانی بر جای گذاشته است. وی ادامه داد: برای مثال منطقه، علاوه بر تحولات افغانستان، می توان از خامنه تحریم سه ساله قطر توسط ۴ کشور عربستان، بحرین، امارات و مصر در ژانویه یاد کرد. همچنین، ادامه عادی سازی روابط رژیم اسرائیل با برخی از کشورهای خلیج فارس و سفر مسئولان رژیم مذکور به برخی از این کشورها را نیز باید در این رابطه به حساب آورد. انتخابات عراق و حمله پهلادی به خانه نخست وزیر آن کشور در نوامبر با توجه به تأثیراتی که در منطقه و ایران داشت، نیز قابل ذکر هستند. احمدی در این خصوص که کدام یک از این تحولات بیش ترین تأثیر را بر ایران داشته است اذعان کرد: در سطح منطقه، می توان به ترتیب از غلبه طالبان در افغانستان، تحولات عراق شامل انتخابات و حمله به محل سکونت نخست وزیر آن کشور، خامنه تحریم قطر و نیز ادامه عادی سازی روابط رژیم اسرائیل با چند کشور خلیج فارس در دوره بایدن به عنوان تحولاتی که بر ایران تأثیرات بیشتری داشته‌اند، یاد کرد. وی تصریح کرد: در سطح بین المللی نیز فکر می کنم که حذف ترامپ و اعلام شکست سیاست فشار حداکثری او علیه ایران‌که مورد اذعان مقامات دولت جدید آمریکا است، و نیز آمادگی برای بازگشت به برجام را می توان مهم ترین تحول برای ایران به شمار آورد. احمدی در خصوص مهم ترین چالش‌هایی که در سال ۲۰۲۲ در عرصه منطقه‌ای و بین المللی همچنان با آن مواجه خواهیم بود، اظهار تأکید کرد: فکر می کنم برای ما همچنان بزرگ ترین سوال این است که آیا برجام احیا خواهد شد یا نه و اینکه آیا این راهگشای یک حداقلی از تنش زدایی در رابطه با آمریکا و نیز در سطح منطقه را خواهیم داشت یاخیر؟ متأسفانه اکنون وضعیت به شکلی در آمده که برای مردم ما در عمل این به بزرگ ترین سوال پیش‌رو تبدیل شده است.

گزارش

رد صلاحیت‌ها آبروی افراد را

می برد، باید اجازه دفاع داد

ادامه از صفحه ۱۳

اینکته اتهامی به طرف بزنیم و او را با دلایل نه چندان محکم در صلاحیت کنیم و بعد به او اجازه ندهیم که پاسخ اتهامات را بدهد چون مطالب مطرح وجه مجرمانه است، به هیچ وجه پدزیرتنی نیست و این رویکرد باعث می شود مردم نسبت به عملکرد دگرخی شورای نگهبان دچار تردید شوند که به مصلحت این نهاد ارزشمند نیست.» وی در پاسخ به این سوال که آیا محمل و مستند قانونی برای زدن مهر مجرمانه بر روی یک سند وجود دارد؟ اظهار رخ نمی دهد. در این مورد باید به روح قانون هم توجه کرد، آیا این مجرمانگی به امنیت ملی ارتباطی دارد؟ در اینجا حد اکثر ممکن است بگویند مهر مجرمانه برای حفظ حرمت اشخاص روی نامه زده شده است. خب! اگر جمهوری است و قانونی که می کشد (که نیست) علی‌الاصول خود شخص باید از علنی شدن اتهاماتش شاکی باشد و مثلاً بگوید چرا با افشای آن‌ها آبروی من را برده‌اید، نه اینکه شورای نگهبان گله‌مند شود! هیچ دلیل دیگری برای مجرمانه بودن این نامه‌ها در صورت وجود نیست. من معتقدم فردی مثل دکتر لاریجانی از تقابل سودی نمی برد. اگر وی شخصی بود که سابقه نامشخصی داشته باشد. لیکن اگر خدای ناکرده این نظام ضربه بخورد افراد می مانند لاریجانی در خط اول خواهند بود. بنابراین چرا شخصی مثل او باید در صدد تعصیف نظام و نهادهای معتبر آن باشد؟ عقل سلیم نمی پذیرد، که شخصی مثل لاریجانی با مسئولیت‌هایی که بخشی از آن‌ها شاره شد بخواند شورای نگهبان را خدشه‌دار کند.